

## Byggmästare Hans Mårtensson i Vellinge

---



Hans Mårtensson flyttar från Stävie 4 i Rång till Vellinge år 1886 och har dessförinnan troligen gått i lära hos sin förmyndare och är utlärd snickare.

I Vellinge träffar han Karna Jakobs Dotter från Fuglie och de gifter sig år 1888 och flyttar in på Vargen Mindre, Stadsäga 160, dvs det hus som Hans Mårtensson just

byggt till sig själv. (Bilden ovan) Enligt Vellinge Kommuns byggnadsnämnd skulle huset vara byggt ca 1890, men det är tveksamt om det inte skedde tidigare. Ida Nilsson hävdade, att Hans Mårtensson alltid hävdade att hans hus var det första tvåvåningshuset i Vellinge. Snett över gatan byggdes sedan Jönssons Elaffär, även detta som tvåvåningshus - men här anger kommunen 1889 som byggnadsår.

Enligt kommunens uppgifter fanns i huset: Bostad, Konfektionsaffär, Järnaffär, Likkisttillverkning, Post, Telegraf och Kentvätt. Huset var byggt som en hästsko med bostad/affär/järnaffär mot Östergatan samt uppgång till telegrafan. I längan utefter Mårtensgatan låg sömmeri och snickeri (dvs där bl.a. likkistor tillverkades). Hustrun Karna drev vid sidan av affären en begravningsbyrå, varvid likkistorna tillverkades i deras egen verkstad. På bilden står hon i själva dörröppningen iklädd ett vitt förkläde.

Hans Mårtensson var byggmästare. Enligt Vellinge kommuns faktabok om alla byggnader i kommunen skulle han ha byggt följande:

1905	Tomt 21 Hunden	Stadsäga 153	Bostad åt Landbr Lars Persson Adress idag: Länsmansgatan
1905	Stadsäga 149+150	Bondgård	åt Lantbr Nils Jeppsson Adress idag: Tofta Gård
1898	13:1	Bondgård	åt Lantbr A Jeppsson
<b>Adress idag: Östergatan</b>			
1898	Tomt 5, 6 Gåsen	Stadsäga 122,123	speceriaffär/bageri/bostad
1916	Tomt 6 Hjorten	Stadsäga 146	Bostad
1900	Tomt 1 Hunden	Stadsäga 156	Diverseaffär/bostad/glasmästeri samt bostad åt Nils Larsson Adress idag: Östergatan
1899	Tomt 4, 5 Hunden	Stadsäga 130 131	Bostad
1901	Tomt 7, 8 Hunden	Stadsäga 133,134	Bostad åt bl.a brevbärare, murare, spettkaksbagerska/tandläkarepraktik
1900	Tomt 9, 10 Hunden	Stadsäga 135 135	Bostad
1890	Vargen mindre	Stadsäga 160	Detta är Hans M's eget hus ovan Huset rivet början 1990-talet
1907	Almen	Stadsäga 188,189	Bostad

## Byggmästare Hans Mårtensson i Vellinge

---

1895	Almen	Stadsäga 202	Sadelmakeri + bostad Tapetserarverkstad + bostad
1895	Almen	Stadsäga 205	Bostad + skrädderi + bostad

Franz Gustavsgatan har rivits men var troligen Hans M's bygge också

### Adress idag: Mårtensgatan

1898	Vargen Större	Stg 190, 194, 195	Bostad
1900	Vargen Större	Stadsäga 198	Bostad
1903	Vargen Större	Stadsäga 326	Snickeri + bostad
1890	Tomt 4Vesslan	Stadsäga 159	Smedja + bostad, smedja + present- affär + bostad

För ovanstående hus står angivet Hans Mårtensson, antingen som Byggmästare eller Byggherre och även som bådadera. Troligen har en del hus byggts på spekulation och en del på uppdrag av någon, som då står som byggherre.

Förutom dessa hus har Hans Mårtensson även byggt upp Kungsgården Fredshög utanför Trelleborg (riktning Ljunghusen). Huvudbyggnaden hade brunnit ner och anbudsförfrågan gick ut varvid Hans lade lägsta budet. (Försäkringsersättningen till familjen på Fredshög uppgick till 90.000 kr). Tydligt räcker pengarna längre än antaget och man passade på att låta Hans M höja ladugården 1 meter också. (Se även särskild berättelse om Fredshög, berättad av sonsonen till dåvarande ägaren)

Omkring 1906 köpte Hans mark på Ljunghusen. Den skulle sträcka sig från vatten till vatten och priset var 1:-Kr/kvm. Först uppfördes en liten "jaktstuga" men år 1910 bygges sommarvillan och till denna några tillbyggnader och en större lada. Ladan var byggd i vinkel och i ena hörnan var ett litet dubbelrum (gästrum) och resten var Sandfärgeri. (se även särskild berättelse om Hans M)

(De flesta av ovanstående uppgifter om byggen är hämtade ur Vellinge kommuns skrift: Kyrkbyar och städer i förvandling.)